

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 14C/111/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114227460
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milina Jánošková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2020:3114227460.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Milinou Jánoškovou v spore žalobcov: 1/ L.. A. F., nar. XX.XX.XXXX, občianka SR, bytom P. O. XXXX/XX, A. a 2/ O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. O. XXXX/XX, A., obaja právne zastúpení JUDr. Evou Borovskou, advokátkou, so sídlom Štefánikova 7, Bratislava, proti žalovanému: Nemocnica s poliklinikou Ilava, n. o., so sídlom Štúrova 3, Ilava, IČO: 36 119 385, právne zastúpená Mgr. Erikou Ranušovou, advokátkou, so sídlom Moyzesova 1200/12, Dubnica nad Váhom za účasti intervenienta na strane žalovaného Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4 , IČO: 00 151 700 o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku úmrtia a zásahu do osobnostných práv takto

rozhodol:

I. Žaloba sa z a m i e t a.

II. Žalovaný m á proti žalobcom 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

III. Intervenient m á proti žalobcom 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou zo dňa 16.12.2014 spoločne a nerozdielne domáhali, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie náhrady škody (nákladov spojených s pohrebom 1.035,24€) a nemajetkovej ujmy 600.000,-€ spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 601.035,24€ od 16.12.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania. Uviedli, že očakávali narodenie ich druhého dieťaťa s termínom pôrodu 26.12.2012 a ku koncu tehotenstva bolo zrejmé, že plod je veľký (3 týždne pred termínom pôrodu vážil 4kg). Žalobkyňa 1/ pred otehotnením vážila 52kg a s poukazom na prvý komplikovaný pôrod (spontánny) jej gynekologička O.. N. M. odporučila sekciu a vysvetlila žalobkyni 1/ riziká možného prirodzeného pôrodu, čo vyplýva aj z jej zdravotnej dokumentácie a boli vykonané aj potrebné predoperačné vyšetrenia dňa 3.12.2012. Žalobkyňa 1/ sa dňa 5.12.2012 stretla s gynekológom -pôrodníkom O.. H. O., ktorý mal na základe jej požiadavky vykonať sekciu a tento sa stotožnil s názorom jej gynekologičky na potrebu vykonania sekcie s tým, že mu má 17.12.2012 zavolať a dohodnú si konkrétny termín pôrodu. Dňa 14.12.2012 dostala žalobkyňa 1/ veľké bolesti a spolu so žalovaným 2/ sa po 22.00 hod. dostavila do pôrodnice u žalovaného a u službukonajúcej lekárky, ktorej odovzdala zdravotnú dokumentáciu sa domáhala privolania O.. O. za účelom vykonania sekcie. Žiadosť žalobkyne 1/ o prítomnosť žalobcu 2/ pri pôrode bola bez odôvodnenia odmietnutá, s tým, že má počkať na chodbe a ošetrujúca lekára O.. T. neprivolala bez akéhokoľvek odôvodnenia k pôrodu dohodnutého lekára. Žalobkyňa 1/ dala súhlas na vykonanie sekcie, neudelila však súhlas so spontánnym pôrodom, čo službukonajúca lekárka neakceptovala. Následne bola žalobkyňa 1/ napojená na CTG prístroj, pri ktorom nasledovalo hrubé zaobchádzanie so žalobkyňou 1/, ktorú napriek neznesiteľným bolestiam napomínali, aby sa pri kontrakciách nezvíjala a označili ju za hysterickú. Žalovaný verbálnymi prejavmi

svojich zamestnancov ako i ďalšími postupmi porušoval práva žalobkyne 1/ , keď jej kázali sa v obrovských bolestiach postaviť, prejsť cez chodbu do inej miestnosti na ďalšie vyšetrenie (sono) a bez pomoci sa vrátiť do pôvodnej miestnosti, kde bola znovu napojená na ozvy za slovných komentárov, že na „ňu nemajú celý deň a pod.“. Po hodine v miestnosti nastal chaos a službukonajúca lekárka privolala primára O.. Z. a za silných kontrakcií žalobkyňa 1/ musela znova bez pomoci prejsť do miestnosti na sono a zdravotnícky personál po nej pokrikoval, nútil ju utekať a nedovolili jej zastavovať sa. Po celý tento čas nemohol byť žalobca 2/ prítomný, hoci sa toho dožadoval a taktiež nebol na jeho žiadosť privolaný dohodnutý lekár O.. O.. Žalobcovi 2/ zdravotnícky personál zobral tašku s mobilom, čím mu zamedzil kontaktovať O.. O. a taktiež mu boli upierané základné informácie, čo sa deje, keď videl pobehujúci nervózný personál. Primár rozhodol, že bude rodiť spontánne napriek jej nesúhlasu a žalobkyňu 1/ napomínal, napr. „ neručte tu a pod.“ Žalobkyňa 1/ o 24.00 hod. porodila, dieťa vzali preč a až po 2 hodinách sa dozvedela od službukonajúcej lekárky, že dieťa zomrelo. Príčinu smrti neuviedli, neumožnili žalobkyňi 1/ byť s dieťaťom a priviezli ho až po opakovaných žiadostiach len na okamih, keď mu odkryli tvár a vzápätí ho odviezli a žalobkyňu 1/ nechali samu v miestnosti a až 3 hodiny po pôrode ju prevádzali do nemocničnej izby a pri prevoze na chodbe nemocnice stretla žalobcu 2/ a oznámila mu sama, že dieťa zomrelo, pretože zdravotnícky personál žiadnu informáciu žalobcovi 2/ nepodal. Zo zdravotnej dokumentácie vyplýva, že smrť ich dieťaťa bola konštatovaná 15.12.2012 o 00,50 hod. Žalobcovia 1/ a 2/ dali súhlas na vykonanie pitvy a podali oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu usmrtienia na Okresnú prokuratúru v Považskej Bystrici a písomne žiadali o prešetrenie postupu žalovaného aj Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou listom zo dňa 11.11.2013 oznámil výsledky šetrenia a konštatoval, že žalovaný neposkytol žalobkyňi 1/ adekvátnu zdravotnú starostlivosť s poukazom na to, že postup žalovaného nebol medicínsky správny . Chýbalo vstupné CTG vyšetrenie, operačná pohotovosť bola zvolaná neskoro, hoci sa tak malo stať ihneď pri záchyť poklesu oziev, od zistenia patologického CTG nemala pacientka podávaný kyslík, nebola polohovaná, CTG nebolo realizované kontinuálne, nebola podaná tokolýza pri hyperaktivite maternice podľa realizovaného CTG a navyše v chorobopise chýbajú výsledky výterov z plodových obalov, placenty pupočníka a pošvy. Úrad konštatoval, že pri otvorenej bránke na 7cm , väčšom plode a nepodaní tokolýzy je rozhodnutie viesť pôrod prirodzenou cestou síce akceptovateľné ale nanajvýš sporné a z pitevného protokolu vyplýva, že k odumretiu plodu došlo pre ťažkú asfyksiu počas pôrodu (z dôvodu nedostatočného zásobenia novorodenca kyslíkom). Žalobcovia 1/ a 2/ sa s poukazom na § 420 Obč. zákonníka ako aj ust. § 11 až 15 Občianskeho zákonníka domáhajú náhrady škody i ochrany osobnosti ich syna Z. a nemajetkovej ujmy, ktorá im v dôsledku postupu zamestnancov žalovaného vznikla. Poukázali na § 11 ods.4 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v ktorom je zakotvené právo domáhať sa právom chránených záujmov osobami, ktoré sa domnievajú, že boli dotknuté ich práva v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, pričom v ust. § 6 cit. zákona je garantované právo na výber poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a v ods.8 je zakotvené to, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti má každý právo na : ochranu dôstojnosti, rešpektovanie svojej telesnej a psychickej integrity, informácie týkajúcej sa jeho zdravotného stavu, informácie o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti v dostatočnom časovom predstihu (informovaný súhlas) , zmiernenie utrpenia, humánny, etický a dôstojný postup. Žalobcovia 1/ a 2/ tvrdia, že postupom žalovaného došlo k porušeniu práva na výber lekára, keď nebol k pôrodu privolaný dohodnutý lekár a u žalobkyne 1/ nebola rešpektovaná jej telesná integrita, zasiahlo sa do jej dôstojnosti a došlo k neprimeranému zvýšeniu utrpenia, neetickému a nedôstojnému postupu ako aj nepodaniu informácií o poskytnutí zdravotnej starostlivosti (prirodzený pôrod) od odlišného a doporučeného postupu gynekologičky O.. M. a O.. O. (pôrod sekciou). Je nesporné, že žalobkyňa prišla do nemocnice po 22,00 hod. za situácie, keď už kontrakcie boli v krátkych časových intervaloch a mimoriadne silné a o 24,00 hod. porodila. V takomto prípade žiadať súhlas so zmenou postupu neprichádza do úvahy, lebo žalobkyňa sa v takejto situácii nemá možnosť bez nátlaku slobodne rozhodnúť o navrhovanom postupe , lebo takýto postup (spontánny pôrod) nezmiernuje utrpenie a bola v bezprostrednej závislosti na zdravotníckom personáli žalovaného. Konanie žalovaného -nevykonanie sekcie, malo za následok smrť ich dieťaťa a bezdôvodné neakceptovanie vážneho vopred diagnostikovaného rizika a negovanie prístrojmi vykazovaného nebezpečenstva pre plod i samotnú žalobkyňu 1/ žalobkyňa 1/ považovala za hrubý zásah do jej osobnostných práv a konanie v rozpore s etickým kódexom a porušenie zákonnej povinnosti podľa § 4 zák.č. 576/2004 Z.z. poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne, so zohľadnením všetkých súčasných poznatkov lekárskej vedy a zabezpečenia informovaného súhlasu osoby, ktorej takáto starostlivosť má byť poskytnutá. Poukázala na Chartu práv pacientov a Etický

kódex zdravotného pracovníka, ktorý je prílohou č. 4 k zákonu č. 578/2004 Z.z., ktorý v jej prípade nebol dodržaný a porušenia spočívali v nedôstojnom správaní sa personálu počas jej pôrodu (slovné vyjadrenia, nútenie k behu za stálych kontrakcií z miestnosti do miestnosti, neprivolanie dohodnutého lekára, neprítomnosť žalobcu 2/ pri pôrode, necitlivosť pri oznámení úmrtia dieťaťa až po 2 hodinách). Toto považuje žalobkyňa 1/ za svojvoľný zásah do jej súkromia, rodiny, práva na ľudskú dôstojnosť, právo na využívanie výhod zdravotníckeho systému a zdravotných služieb , ktoré sú inak v štáte dostupné a k porušeniu práva na prístup k lekárskemu štandardu zdravotnej starostlivosti, ktorá je v súlade s právnymi predpismi a so súčasným stavom vývoja lekárskej vedy. Žalobcovia 1/ a 2/ sú rodičmi Z., ktorý zomrel pri pôrode v dôsledku nesprávneho postupu žalovaného a tým došlo k zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život chránených § 11 Obč. zákonníka a v zmysle ust. § 15 Občianskeho zákonníka vzniklo žalobcom právo na ochranu osobnosti ich syna Z.. Právo na súkromný život zahŕňa aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami a v tomto prípade u žalobcov 1/ a 2/ došlo k nezvratnej deštrukcii všetkých vybudovaných citových väzieb a smrť dieťaťa považovali za mimoriadne významný a nenapraviteľný zásah do ich rodinného života a súkromia. Žalobcovia 1/ a 2/ tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami bez akýchkoľvek patologických čŕt. Smrť dieťaťa tieto väzby narušila a žalobcovia 1/ a 2/ nielen stratili možnosť vytvárať vzťah a rozvíjať rodinný život so svojim synom a prežiť trauma, bezmocnosť a zneužitie závislosti zo strany zdravotníckych pracovníkov ich bude sprevádzať ako nočná mora pri každom ochorení, resp. návšteve zdravotníckeho zariadenia. Aj prípadné ďalšie tehotenstvo žalobcovia nebudú schopní prežívať v radostnom očakávaní, pretože nad nimi neustále bude visieť hrozba tragických dôsledkov, trauma z prežitého, prípadne možnosti opakovania neľudského, necitlivého a neodborného prístupu zdravotníckych pracovníkov v čase, keď budú odkázaní na ich súčinnosť. Situácia bola o to traumatickejšia, keď žalobkyňa 1/, jej gynekologička, u ktorej bola počas tehotenstva sledovaná a vybraný lekár k pôrodu predpokladali rizikovosť spontánneho pôrodu a indikovali cisársky rez a boli vykonané predoperačné vyšetrenia, čo bezdôvodne žalovaný nerešpektoval a nevykonal potrebné úkony k tomu, aby ich dieťať mohlo žiť, aj keď prístroje vydávali varovné signály svedčiace o poklese oziev a hypoxii. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali nemajetkovej ujmy vo výške 600.000€ a náhrady škody podľa § 16 v spojení s § 420 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia 1/ a 2/ utrpeli v dôsledku konania žalovaného škodu spočívajúcu v nákladoch a na pohreb a prevoz tela ich syna Z. na pitvu do Martina a späť. Náklady spojené s pohrebom predstavovali náklady pohrebnej služby 215,43€, náklady na kremačnú službu vo výške 70€, náklady na organizáciu rozlúčky 25€, prepravné služby 66,41€, aranžérske služby -pomník 658,40, spolu 1.035,24€. Svoj nárok preukazovali predložením lekárskej prepúšťacej správy od žalovaného, záznam z oziev, dekurzu pre pôrodnú sálu, výpisu zo zdravotnej dokumentácie, interných predoperačných vyšetrení, prepúšťaciu správu zo 16.2.2011, listom o prehliadke mŕtveho Z. F., pitevného protokolu č. 759/2012, dokladov z biopsie (čl. 52-53 spisu) oznámenia o výsledku šetrenia z Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa 11.11.2013, žiadosť o prešetrenie postupu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, zápisnice z výsluchu žalobkyne 1/ a žalobcu 2/ na polícii vo veci ČVS: ORP-659/1-OVK-TN-2013 HK, uznesenia o pribratí znalca, oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu a dokladov o uplatnenej škode za pohrebne služby súvisiace s pohrebom dieťaťa, článkov o právach rodičky v nemocnici a recenzií iných žien o poskytnutej zdravotnej starostlivosti. Domáhali sa vykonania dôkazov a to výsluchu svedkov O.. M. a O.. O., žalobcu 2/, O.. T. a zdravotníckeho personálu, z ktorého by vyplývalo, akým spôsobom konkrétne pôrod prebiehal.

2. Žalovaný v replike potvrdil, že žalobkyňa 1/ bola dňa 14.12.2012 v čase o 22,30 hod. prijatá na ich gynekologicko-pôrodníckom oddelení v 39. týždni gravidity s pravidelnou pôrodnou činnosťou , pričom dieťa po spontánnom pôrode o 24.00 hod. nejavilo známky života a napriek intenzívnej resuscitácii bol o 15.12.2012 v čase o 00,45 hod. konštatovaný exitus. Žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou domáhajú náhrady škody a nemajetkovej ujmy , pretože sú presvedčení o tom, že k smrti ich dieťaťa došlo postupom žalovaného -zdravotníckeho zariadenia, resp. ich zamestnancami. Poukázal na ust. § 11 a nasl. Obč. zákonníka, ktoré priznáva ochranu len pri neoprávnenom -protiprávnom zásahu do práva na ochranu osobnosti. Neoprávneným zásahom je iba také konanie , ktoré je v rozpore s povinnosťami pôvodcu zásahu, stanovených právnym poriadkom. Žalovaný zastával názor, že na základe predložených dôkazov nemožno jednoznačne dospieť k záveru, že k úmrtiu dieťaťa pri pôrode došlo v príčinnej súvislosti s údajne nesprávnym postupom pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalovaným a tieto skutočnosti sú predmetom znaleckého dokazovania v trestnej veci vedenej Okresným riaditeľom policajného zboru, odborom kriminálnej polície v Trenčíne pod č. ČVS:ORP-659/1-OVK-TN-2013 HK pričom žiadal konanie až do právoplatného skončenia trestného konania v tejto veci prerušiť a zároveň žiadal ako intervenienta na strane žalovaného do konania pribrať spol. Allianz - Slovenská

poisťovňa, a.s. so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4 , IČO: 00 151 700, s ktorou má žalovaný uzavretú poisťnú zmluvu č. XXX XXX XXX pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti zo dňa 23.3.2010. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, túto považoval za neprimeranú. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd určuje voľnou úvahou avšak s prihliadnutím na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s ohľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V súvislosti s okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo je potrebné posúdiť okolnosti jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka primeraného zadostučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Žalobcovia 1/ a 2/ poukazujú na nevhodné správanie lekárov počas hospitalizácie žalobkyne 1/ a preto žalovaný navrhol vypočítať lekárov O.. R. T. a O.. O. Z.. Tiež žalovaný poukázal na to, že žalobcami priložené príspevky v prílohe žaloby uverejnené na www.modrykonik.sk sa nachádza aj mnoho pozitívnych hodnotení pôrodnice ich nemocnice. V časti uplatneného nároku na náhradu škody podľa žalovaného neboli splnené všetky predpoklady zodpovednosti na vznik zodpovednosti za škodu a to existencia príčinnej súvislosti medzi smrťou dieťaťa a zavineným porušením povinností zo strany žalovaného. Uplatnené náklady na pohreb sú uplatnené v neprimeranom rozsahu a nad rámec § 101 ods.2 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a v zmysle tohto ustanovenia sa za náklady spojené s pohrebom považujú najmä : a) náklady účtované pohrebnou službou, ktorá poskytla služby spojené so zabezpečením pohrebu, b) náklady na spolopnienie, ak nie sú súčasťou nákladov účtovaných pohrebnou službou, c) cintorínske poplatky, d) náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule, e) náklady na úpravu hrobu, pričom žalobcovia si uplatňujú aj iné náklady s pohrebom , ktoré žalovaný považuje za neoprávnené s poukazom na cit. zákonnú úpravu.

3. Dňa 2.2.2015 do sporu na strane žalovaného vstúpil ako intervenient spol. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4 , IČO: 00 151 700 , u ktorej je žalovaný poistený na základe poisťnej zmluvy. Na pojednávaní uviedol, že sa stotožňuje so závermi žalovanej s tým, že nie je daná príčinná súvislosť medzi smrťou novorodenca a zavinením žalovaného a poukazuje na zánik práva domáhať sa ochrany osobnosti v prospech mŕtveho dieťaťa, pretože tieto práva smrťou zanikajú a neprechádzajú na iných v zmysle § 15 Obč. zákonníka. V žalobe nie je uvedené, akú konkrétnu náhradu nemajetkovej ujmy si uplatňuje každý zo žalobcov osobitne, akú ujmu z práva a titulu na život ich dieťa, na základe aj akej právnej skutočnosti sa domáhajú, v rozpore s judikatúrou, z úrokov z omeškania a náklady pohrebu je možné priznať len do výšky nákladov na pohrebnú službu + zriadenie pomníka s odpočítaným príspevkom na pohreb.

4. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

5. Podľa § 13 ods.1-3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

6. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

7. Podľa § 7 ods.1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

8. Podľa § 7 ods.2 Občianskeho zákonníka smrťou táto spôsobilosť zanikne.

9. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

10. Podľa § 420 ods. 1, Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

11. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.
12. Podľa § 449 ods. 2,3 Občianskeho zákonníka pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení. Náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzujú tomu, kto ich vynaložil.
13. Podľa § 6 ods.1 písm. a/ zák.č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti (účinný do 31.12.2012) ošetrojúci zdravotnícky pracovník je povinný informovať o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti (ďalej len "poskytnúť poučenie"), ak tento zákon neustanovuje inak (§ 6a), osobu, ktorej sa má zdravotná starostlivosť poskytnúť, alebo aj inú osobu, ktorú si táto osoba určila.
14. Podľa § 6 ods. 2 zák.č. 576/2004 Z.z. (účinný do 31.12.2012) ošetrojúci zdravotnícky pracovník je povinný poskytnúť poučenie zrozumiteľne, ohľaduplne, bez nátlaku, s možnosťou a dostatočným časom slobodne sa rozhodnúť pre informovaný súhlas a primerane rozumovej a vôľovej vyspelosti a zdravotnému stavu osoby, ktorú má poučiť.
15. Podľa § 6 ods.4 zák.č. 576/2004 Z.z. (účinný do 31.12.2012) informovaný súhlas je preukázateľný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorému predchádzalo poučenie podľa tohto zákona. Informovaný súhlas je aj taký preukázateľný súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorému predchádzalo odmietnutie poučenia, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak (§ 6b, § 27 ods. 1, § 36 ods. 2, § 38 ods. 1, § 40 ods. 2).
16. Podľa § 6 ods.8 zák.č. 576/2004 Z.z. (účinný do 31.12.2012) každý, kto má právo dať informovaný súhlas, má aj právo informovaný súhlas kedykoľvek slobodne odvolať.
17. Podľa § 6 ods.9 písm.a/ zák.č. 576/2004 Z.z. (účinný do 31.12.2012) informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade neodkladnej starostlivosti, ak nemožno včas získať informovaný súhlas, ale ho možno predpokladať.
18. Podľa § 11 ods. 6 veta prvá zák.č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti (účinný do 31.12.2012) každý má právo na výber poskytovateľa.
19. Podľa § 11 ods. 8 zák.č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti (účinný do 31.12.2012) pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti má každý právo za podmienok ustanovených týmto zákonom na a) ochranu dôstojnosti, rešpektovanie svojej telesnej integrity a psychickej integrity, b) informácie týkajúce sa jeho zdravotného stavu, c) informácie o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti (§ 6 ods. 1), d) odmietnutie poskytnutia zdravotnej starostlivosti okrem prípadov, v ktorých podľa tohto zákona možno poskytnúť zdravotnú starostlivosť bez informovaného súhlasu (§ 6 ods. 9), e) rozhodnutie o svojej účasti na výučbe alebo na biomedicínskom výskume, f) odmietnutie odoberania a prenosu orgánov, tkanív a buniek po svojej smrti, g) zachovanie mlčanlivosti o všetkých údajoch týkajúcich sa jeho zdravotného stavu, o skutočnostiach súvisiacich s jeho zdravotným stavom, ak v prípadoch ustanovených osobitným predpisom 13) nie je zdravotnícky pracovník zbavený tejto mlčanlivosti, h) zmiernenie utrpenia, i) humánny, etický a dôstojný prístup zdravotníckych pracovníkov.
20. Podľa § 41 ods.2 písm. a/ zák.č.576/2004 Z.z. (účinného do 31.12.2012) poskytovateľ je povinný bezodkladne oznámiť úmrtie, ktoré sa mu oznámilo podľa odseku 1, a úmrtie v zdravotníckom zariadení osobám blízkym zomrelej osobe, a ak takéto osoby nie sú známe, obci príslušnej podľa miesta trvalého pobytu alebo prechodného pobytu zomrelého; ak trvalý pobyt alebo prechodný pobyt zomrelého nie je známy, obci, v ktorej má zdravotnícke zariadenie, ktorému sa úmrtie oznámilo podľa odseku 1 alebo v ktorom k úmrtiu došlo, miesto prevádzkovania,
21. Právna úprava ochrany osobnosti, ktorá je obsiahnutá v Občianskom zákonníku vychádza z toho, že všetky fyzické osoby majú jednak všeobecné vlastnosti a univerzálne danosti každej ľudskej bytosti, ktoré sa postupne vytvárali a modifikovali v nadväznosti na celkový vývoj ľudstva v oblasti etickej, ekonomickej, politickej, kultúrnej, náboženskej a pod., jednak osobitné vlastnosti dané individualitou a neopakovateľnosťou osobnosti každého jednotlivého človeka vo všetkých stránkach a sférach jeho života. Predmetné ustanovenia zohľadňujú tak univerzálnosť platiacu pre všetkých ľudí, ako aj mnohorakú diferenciaciu vyplývajúcu z toho, že každý človek je jedinečný, originálny, inak osobnostne štruktúrovaný. Občiansky zákonník zabezpečuje ochranu osobnosti z oboch uvedených aspektov.
22. Žalobcovia 1/ a2/ sa v spore domáhali spoločne a nerozdielne ochrany ich osobnosti s poukazom na neoprávnený zásah do ich práva na zdravie, súkromný a rodinný život, tvrdiac, že žalovaný svojím postupom pri pôrode žalobkyne 1/ tejto neposkytol adekvátnu zdravotnú starostlivosť, čím zavinil smrť ich syna Z. a porušil jeho právo na život a ich práva na rodinný život. Ďalej žalovaný neoprávnené zasiahol do práv žalobkyne 1/ na dôstojnosť, na informácie o zdravotnom stave a

lekárskom postupe (spontánny pôrod) odlišnom od navrhnutého postupu (sekciou) jej gynekologičkou a O.. O., nerešpektoval jej telesnú a psychickú integritu, spôsobil jej zvýšené utrpenie a neeticky a nehumánne s ňou zaobchádzal a zneužil jej závislosť na zdravotníckom personáli, čím porušil okrem iného aj Etický kódex zdravotníckeho pracovníka, pretože : 1/ nezabezpečil jej informovaný súhlas so spontánnym pôrodom, 2/ neprivolal k pôrodu dohodnutého lekára O.. O. (mal vykonať sekciu), 3/ zanedbal zdravotnú starostlivosť nedostatočným monitorovaním plodu a nevykonal včas sekciu, 4/ nerešpektoval jej požiadavku o účasti žalobcu 2/ pri pôrode, 5/ počas pôrodu ju zamestnanci žalovaného častovali nevhodnými a necitlivými poznámkami (napr. „ neručte, nie ste tu sama, nemáme na vás celý deň“; nútili ju za silných kontrakcií behať z miestnosti do miestnosti) 6/ úmrtie dieťaťa jej oznámili až po 2 hodinách a žalobcovi 2/ ho neoznámili vôbec.

23. V preskúmvanej veci bolo výsledkami vykonaného dokazovania (oboznámením spisového materiálu a podstatnej časti trest. spisu ČVS:ORP-659/1-OVK-TN-2013 Hk) preukázané, že tehotná žalobkyňa 1/ so silnými kontrakciami bola dňa 14.12.2012 privezená svojím manželom-žalobcom 2/ motorovým vozidlom spolu s taškou s vecami + mobilným telefónom do zdravotníckeho zariadenia žalovaného, pretože očakávala pôrod ich druhého dieťaťa -syna Z.. O 22,30 hod. bola hospitalizovaná a v sprievode žalobcu 2/ sa ocitla na gynekologicko-pôrodnickom oddelení. Žalobca 2/ mal odovzdať tašku + mobil v ňom zdravotníckemu personálu, ktorý obdržal od žalobkyne 1/ zdravotnú dokumentáciu, z ktorej nepochybne vyplývalo, že má hotové predoperačné vyšetrenia ako i závery jej gynekologičky O.. M., aby rodila sekciou. Službukonajúca lekárka O.. T. s O.. Z. sa rozhodli vykonať prirodzený pôrod namiesto vykonania sekcie, ktorej sa žalobkyňa 1/ dožadovala. Žalobkyňa 1/ porodila prirodzene o 24.00 hodine mŕtve dieťa, ktoré bolo po narodení intenzívne resuscitované takmer 45 minút a jeho smrť jej oznámili podľa jej vyjadrení až o 2 hodiny a žalobcovi 2/ to neoznámili vôbec, dozvedel sa to až od nej. Žalovaný označil za príčinu smrti dieťaťa nešpecifikovanú asfyxiu intrauterinnú, avšak z pitevného protokolu Z. F. č. 759/2012 vykonaného v Martine, zomrelého XX.XX.XXXX vyplýva stanovená skutočná príčina smrti: vrodenný obojstranný zápal pľúc s komplikáciou základnej choroby -vdýchnutie plodovej vody (potvrdené v mikroskopickom obraze) a základnou chorobou bola smrť novorodenca v období pôrodu + opuch mozgu, pričom sa nenašli jednoznačné známky dlhodobejšej vnútramaticovej asfyksie alebo odumretia.

24. Na podnet žalobkyne 1/ sa začalo trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví (§ 157 ods.1,2 písm.a/ a § 138 písm. h/ Trest. Zákona) na skutkovom základe, že dňa 14.12.2012 v čase od 22,00 hod. do 24.00 hod. neznámy páchatel' gynekologicko-pôrodnického oddelenia počas pôrodu žalobkyne 1/ nesprávne vyhodnotil jej zdravotný stav a postup následného pôrodu dieťaťa, nezabezpečil vstupný CTG záznam, dostatočné monitorovanie plodu dieťaťa počas pôrodu, nereagoval včas na patológie pôrodnej činnosti maternice, čím došlo k usmrteniu ešte nenarodeného plodu v tele matky a k ťažkej ujme na zdraví žalobkyne 1/ v dôsledku porušenia zák.č. 576/2004 Z.z o zdravotnej starostlivosti. Uznesením OR PZ, odboru kriminálnej polície v Trenčíne pod ČVS:ORP-659/1-OVK-TN-2013 Hk zo dňa 15.8.2018, právoplatného dňa 10.10.2018 bolo trestné stíhanie zastavené. Z obsahu tohto uznesenia vyplýva, že polícia vypočula tak žalobcov 1/ a 2/ ako aj službukonajúci personál žalovaného (O.. R. T., O.. O. Z., O.. R. N., I. G. ako aj gynekológov O.. H. O. a O.. N. M. a lekárku vykonávajúcu pitvu O.. S. N.) a zabezpečila 2 znalecké posudky súdneho znalca MUDr. Petra Hunáka a znaleckej organizácie Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. Bratislava a znalecká organizácia zodpovedala detailne a podrobne všetky otázky žalobkyne 1/ v rámci trestného konania a zaoberala sa aj vytýkanými postupmi úradu pre dohľad. Zo záverov znaleckého dokazovania vyplýva, že za čas úmrtia pri porodení mŕtveho plodu sa považuje čas jeho narodenia (vybratie z maternice) v danom prípade je ním 14.12.2012 o 24.00 hod. a podľa klinického nálezu anesteziológa aj neonatológa sa dieťa narodilo bez známk života. Podľa pitevného protokolu príčinou smrti dieťaťa bol závažný vrodenný zápal pľúc komplikovaný vdýchnutím plodovej vody. Znalci sa vyjadrili aj k tomu, že ani v prípade ak by sa dieťa narodilo živé - o pár minút skôr (sekciou) za súčasnej realizácie všetkých Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vytýkaných a nerealizovaných opatrení (vstupný CTG záznam pri prijatí a následný kontinuálny záznam a zapísanie všetkých potrebných záznamov do zdravotnej dokumentácie -čo nebolo urobené, dostatočný monitoring plodu v čase známk neadekvátnej pôrodnej činnosti, podanie tokolýzy) pravdepodobná prognóza novorodenca k prežitiu by nebola žiadnym spôsobom ovplyvnená, pretože ťažký vrodenný zápal pľúc je sám o sebe pre novorodenca smrteľný a podiel pôrodnej hypoxie na smrti novorodenca je čisto teoretický a matematicky sa podiel hypoxie na príčine smrti novorodenca pri existujúcom zápale pľúc nedá ani matematicky vyjadriť. Okrem toho, hypoxia plodu nie je ani v pitevnom protokole uvedená ani ako komplikujúci stav (orgánové nálezy zistené pitvou nepoukazujú na významnú dlhšie trvajúcu vnútramaticovú hypoxiu). Znalecká organizácia konštatovala, že zdravý novorodenec je veľmi dobre prispôbený k tomu, aby toleroval popôrodnú záťaž a pôrodnú hypoxiu. K možnému skoršiemu

rozhodnutiu lekárskeho personálu na vykonanie cisárskeho rezu a tým možnému zachráneniu dieťaťa znalci uviedli, že ide o čisto hypotetickú otázku a podľa záznamov došlo k spontánnej úprave CTG záznamu a teda nebola indikácia k cisárskemu rezu. Pri rýchlej progresii nálezu a je pravdepodobné, že by pôrod u druhorodičky prebehol spontánne skôr, než by sa zorganizoval cisársky rez. Znalci konštatovali, že aj keď podľa Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou MUDr. T. nepostupovala správne a vytkli jej viaceré pochybenia, tento jej postup nemal priamu príčinnú súvislosť so smrťou dieťaťa.

25. Žaloba bola podaná na súd za účinnosti O.s.p., pričom od 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok), ktorý zásadne zmenil pravidlá civilného procesu a novým spôsobom upravil postup súdu v rámci vykonávania dokazovania. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikability procesno -právných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania (§ 470 a 471 CSP) a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona. Predkladateľ novely pamätal aj na situácie, kedy by nová právna úprava zhoršila postavenie strany a tieto riešil v prechodnom ustanovení § 470 ods.2 CSP, z ktorého vyplýva, že ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany (§ 151 CSP) a sudcovskej koncentrácii konania (§ 153 ods.1), ak by boli v neprospech strany. Na prejednávany prípad sa však vzťahuje Čl. 8 CSP Základné princípy (povinnosť označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť ich dôkazmi v súlade s pokynmi súdu); Čl.9 CSP (možnosť strán oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a zaujať k nim stanovisko), § 185 ods.1 CSP (dôkazy sa vykonávajú len na návrh strany a súd rozhodne, ktoré z nich vykoná). Súd v danom prípade nevykonal dôkazy spočívajúce vo výsluchu žalobcu 2/ ani zdravotníckeho personálu, vrátane O.. M. a O.. O., pre ich zjavnú nehospodárnosť. Žalobca 2/, ošetrojúca lekárka žalobkyne 1/ O.. R. T., O.. O. Z., O.. R. N., I. G. ako aj O.. H. O. a O.. N. M. boli v rámci trestného konania vypočutí a čo sa dialo na pôrodnej sále je podrobne zdokumentované v rámci trestného konania ako aj v správe úradu pre dohľad. Výsluch týchto osôb by nič nové nepriniesol a žalovaný výslovne nepoprel, že slovné vyjadrenia, považované žalobkyňou 1/ za dehonestujúce, nehumánne a necitlivé , uvádzané žalobkyňou 1/ počas pôrodu žalobkyne 1/ zo strany zdravotníckych pracovníkov neodznali, takže toto skutkové tvrdenie žalobkyne 1/ mal súd za nesporné v zmysle § 151 ods.1 C.s.p.

26. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 OZ musia byť splnené tieto hmotnoprávne podmienky : a/ existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúci v porušení či len ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, neoprávnenosť (protiprávnosť) tohto zásahu c/ existencii príčinnej súvislosti medzi a/ a b/. Súdna prax má za cieľ neposkytovať ochranu takému konaniu , ktoré nie je objektívne spôsobilé porušiť či ohroziť fyzickú osobu v jej jednote (integrite) + teda ide o výraz zásady, že právna ochrana osobnosti každej fyzickej osoby má svoje medze v prirodzenej povahe spoločenských vzťahov. Teda ochrana sa neposkytuje proti konaniam, ktoré sú tejto povahe ešte primerané, t.j. dajú sa ešte v demokratickej spoločnosti tolerovať, teda nie sú objektívne spôsobilé narušiť integritu osobnosti fyzickej osoby ako celku. Objektívne kritérium hodnotenia nemajetkovej ujmy, spočívajúce v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej jednote zároveň vylučuje, aby sa pre toto hodnotenie stali rozhodujúce výlučne subjektívne pocity dotknutej fyzickej osoby alebo jej negatívna individuálna psychická reakcia.

27. V rámci všeobecného osobnostného práva upraveného v § 11 OZ sa poskytuje občianskoprávna ochrana len proti takým konaniam, ktoré sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na osobnosti subjektu práva tým, že znižujú jeho česť u iných ľudí a tým ohrozujú vážnosť jeho postavenia a uplatnenia v spoločnosti. Nie je preto porušením práva na česť napr. slovná urážka prenesená iba medzi štyrmi očami a vôbec akéhokoľvek konanie, ktoré nie je objektívne spôsobilé česť subjektu u iných ľudí znížiť. K porušeniu práva na česť dochádza spravidla takými skutkovým tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé. Či je určité tvrdenie difamujúce je nutné posúdiť nielen podľa použitých výrazov a formulácií ale aj podľa celkového dojmu s prihliadnutím ku všetkým súvislostiam a okolnostiam, za ktorých ku tvrdeniu došlo. Pokiaľ ide o hodnotiace úsudky (kritiku) tieto sú vždy subjektívnej povahy, pretože sú výrazom toho, kto hodnotiaci úsudok prenáša. V tomto zmysle neexistuje kritika objektívna ale len vecná a nevecná. Ak má ísť o kritiku prípustnú (oprávnenú) musí byť kritika vecná a konkrétna, ale aj primeraná (zodpovedajúca) čo do obsahu , formy a miesta alebo teda že nevybočuje z medzí nutných k dosiahnutiu sledovaného a zároveň spoločensky uznávaného účelu (cieľa). Požiadavka vecnosti kritiky vyžaduje, aby kritika vychádzala z pravdivých skutočností (podkladov) ako premís pre hodnotiaci úsudok.

28. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú : porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie.

Porušenie právnej povinnosti spočíva v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. Táto protiprávnosť môže byť len výsledkom činnosti ľudí. K porušeniu právnych povinností môže dôjsť buď protiprávnym konaním alebo opomenutím toho, čo malo byť v súlade s právom vykonané. Uskutočnený úkon je protiprávny vtedy, ak v súvislosti s ním došlo k porušeniu právnej povinnosti, ktorá vyplýva zo všeobecne záväzných právnych predpisov a iných noriem, ktoré mal škodca zachovávať. Pod pojmom škody treba rozumieť ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi. Súčasťou náhrady škody sú aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona (napr. bolesti, sťaženie spoločenského uplatnenia a o nemajetkovú ujmu v zmysle ust. § 13 Obč. zákonníka). Príčinná súvislosť ako jedna zo základných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu znamená, že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku. Existencia príčinnej súvislosti musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaná a vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný a nie sprostredkovaný. Tieto predpoklady majú objektívny charakter a zavinenie má charakter subjektívny. Súdny v občianskom súdnom konaní vychádzajú z toho, že sú viazané trestnými rozsudkami, pokiaľ ide o zavinené protiprávne konanie škodcu, pričom sú viazané len výrokom a nie odôvodnením trestného rozsudku (judikát R 22/1979/). Podľa judikátu R 27/1977 súd je v občianskom súdnom konaní viazaný vždy rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin, ale musí vychádzať aj z iných rozhodnutí vynesených v trestnom konaní a dbať na to, aby sa s nimi nedostal do rozporu. Súd nie je viazaný tým, že proti žalovanému bolo zastavené trestné stíhanie.

29. V prejednávanej veci neboli preukázané základné predpoklady zodpovednosti za škodu (pohrebné) ani vznik občiansko-právnych sankcií za nemajetkovú ujmu v peniazoch pokiaľ ide o právo na súkromie a rodinný život žalobcov 1/ a 2/, pretože neexistuje neoprávnenosť zásahu zo strany žalovaného, spočívajúca v zavinenom porušení povinností, ktoré by boli v priamej príčinnej súvislosti so smrťou dieťaťa žalobcov. Z pitevného protokolu a záveru znaleckej organizácie Inštitút forenzných a medicínskych expertíz s.r.o. vypracovaného pre potreby trestného konania vyplýva, že príčinou smrti dieťaťa nebolo žiadne z pochybení, ktoré vytykal žalovanému Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (č.l.55 spisu) ale choroba dieťaťa nezlučiteľná s prežitím - vrodený zápal pľúc. Z týchto dôvodov nie je možné konštatovať zo strany žalovaného porušenie práva žalobcov 1/ a 2/ na súkromný a rodinný život a zaviazat ho na úhradu nákladov na pitvu, pohreb maloletého dieťaťa ani náhrady nemajetkovej ujmy. V tejto časti bolo potrebné žalobu zamietnuť.

30. Žalobcovia si uplatňovali právo na ochranu osobnosti v mene svojho mŕtveho syna a to bez konkrétnej špecifikácie výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v jeho prospech. V danom prípade sa počaté dieťa narodilo mŕtve, a preto prestáva byť otázka určenia subjektu všeobecného osobnostného práva aktuálna, pretože k nadobudnutiu práv a povinností vôbec nedošlo. Právo na ochranu osobnosti ako právo na život, zdravie, osobnú slobodu zanikajú smrťou fyzickej osoby. Právo osôb uvedených v ust. § 15 Obč. zákonníka pri neoprávnenom zásahu do osobnosti mŕtvej fyzickej osoby zahŕňa ochranu mŕtvej osoby z hľadiska jej pamiatky (piety). Uplatnením postmortálnej ochrany manželom, deťmi alebo rodičmi zosnulej osoby sa tieto nemôžu úspešne domáhať primeraného zadosťučinenia vo forme peňažného plnenia v zmysle § 13 ods.2 OZ, pretože samotné právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je osobnostné právo viazané na konkrétnu osobu. Toto všeobecné osobnostné právo nemôže byť predmetom dedenia ani inak na osoby v zmysle § 15 OZ neprechádza. Z tohto titulu nemožno uplatňovať postmortálnu ochranu osobnosti právnymi prostriedkami náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko toto právo zaniká okamihom smrti fyzickej osoby. Z týchto dôvodov bolo nutné žalobu zamietnuť aj v tejto časti.

31. Súd sa stotožnil so závermi intervenienta, že nárok na ochranu osobnosti formulovaný žalobou v časti výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na rozdielnosť neoprávnených zásahov u jednotlivých žalobcov 1/ a 2/ bolo nutné vzniesť ako samostatný nárok v konkrétnej výške u každého zo žalobcov osobitne. U žalobcu 2/ totiž neprichádza do úvahy uplatnenie nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch z dôvodu neoprávneného zásahu do telesnej integrity a ľudskej dôstojnosti v súvislosti s nedostatkom informovaného súhlasu, vedením pôrodu (spontánne alebo sekciou), právom na výber pôrodníka a formu poskytovanej zdravotnej starostlivosti a nehumánneho prístupu zdravotníckych pracovníkov počas hospitalizácie, pretože nebol pacientom ale iba sprevádzajúcou blízkou osobou a jemu sa zdravotná starostlivosť v zariadení žalovaného neposkytovala. U žalovaného 2/ pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv prichádza do úvahy porušenie práva na rodinný život v dôsledku porušenia povinnosti bezodkladne ho informovať o smrti jeho syna.

32. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že súhlas s hospitalizáciou bol žalovanému daný, pretože žalobkyňa 1/ nevyhľadala lekára MUDr. O., ani ho nezavolala pred príchodom do zdravotníckeho zariadenia žalovaného z auta, keď mala mobil ešte u seba ale pricestovala do zdravotníckeho

zariadenia žalovaného o 22,00 hod. a o 22,30 hod. bola hospitalizovaná a z tohto zariadenia neodišla, čo samo o sebe predstavuje súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Tvrdenia o tom, že mala dohodnutého lekára, ktorý mal vykonať sekciu sa ukázali ako nepravdivé. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobkyňa nemala s MUDr. O. uzatvorenú ani predbežnú dohodu (strana 3 prvý odsek oznámenia o výsledku šetrenia podania č. PO 1326/2013 úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou na str. č. 55 spisu) a nedošlo k výberu pôrodníka, čo skonštatoval samotný úrad. V rámci šetrenia sa úrad pre dohľad zaujímal aj o stanovisko MUDr. O. a tento uviedol, že o spôsobe pôrodu ani o iných podrobnostiach s ním súvisiacich so žalobkyňou 1/ nehovoril. Žalovaný teda nepochybil, keď k pôrodu neprivolal MUDr. O. ani nezasiahol do práva žalobkyne 1/ na slobodný výber lekára. Tvrdenia žalobcov 1/ a 2/, že im bolo bránené zo strany žalovaného zavolať MUDr. O. k pôrodu z dôvodu, že žalobca 2/ odovzdal pracovníkovi žalovaného tašku s vecami pre žalobkyňu 1/, kde bol aj jeho mobil a preto nemohol údajne zavolať pôrodníka MUDr. O. je v priamom rozpore s jeho výpoveďou (na č.l.66 spisu) pred policajným orgánom dňa 15.8.2013, kedy uviedol, že počas pôrodu žalobkyne bol stále na chodbe (už bez tašky s mobilom, ktorú údajne odovzdal zdravotníckemu personálu pri príchode) a na chodbe zotrval až do 3 hod. ráno dňa 5.12.2012, keď žalobkyňu 1/ vyviezli na chodbu a tam sa priamo od nej dozvedel o smrti dieťaťa. Okamžite prišla za ním MUDr. T., ktorá túto informáciu potvrdila a dieťa mu na požiadanie hneď ukázala a on si ho odfotografoval mobilom (nachádzajúcim sa v taške údajne odovzdanej zdravotníckemu personálu). Z toho možno usudzovať, že jeho mobil nebol v taške žalobkyne 1/ odovzdaný zdravotníckym pracovníkom, ale žalobca 2/ ho mal u seba a žalovaný, prípadne jeho pracovníci mu nemohli zabrániť v tom, aby kontaktoval. MUDr. O.. Žalobkyňa 1/ namietala, že jej bola odopretá prítomnosť žalobcu 2/ pri pôrode , ale ako vyplýva z výpovede samotného žalobcu 2/ v trestnom konaní (č.l. 65-66 spisu) tento sa osobnej účasti pri pôrode vôbec nedomáhal a akceptoval, že má počkať na chodbe. Je síce právom žalobkyne 1/ uplatniť požiadavku, aby pri pôrode bola prítomná konkrétna osoba, ale je aj právom tejto osoby sa pôrodu osobne nezúčastniť. V trestnom konaní sa nepreukázalo, že sa žalobca 2/ výslovne domáhal byť prítomný pri pôrode, že sa pokúšal dostať na pôrodnú sálu a bol odtiaľ pracovníkmi žalovaného vykázaný, Samotný žalobca 2/ uviedol, že z chodby počul, čo sa deje a bol informovaný o smrti dieťaťa v takmer rovnakom čase ako žalobkyňa 1/ a bolo mu umožnené na požiadanie dieťa vidieť.

33. Pokiaľ ide o nároky z titulu neoprávneného zásahu do práva na rodinný život, pretože smrť dieťaťa bola žalobcom 1/ a 2/ oznámená až po 3 hodinách, z ust. § 41 ods.2 písm. a/ zák.č. 576/2004 Z.z. vyplýva, že poskytovateľ je povinný bezodkladne oznámiť úmrtie v zdravotníckom zariadení osobám blízky zomrelej osobe. Z ustálenej rozhodovacej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30.8.2018 sp.zn. 2Cdo/150/2017) vyplýva, že z časového určenia lehoty „bez zbytočného odkladu“ je potrebné vyvodit', že ide o veľmi krátku lehotu, ktorou je mienené bezodkladné, nemeškajúce, bezprostredné či okamžité konanie smerujúce k splneniu povinností, pričom doba trvania lehoty bude závisieť od okolností. V danom prípade sa dieťa narodilo bez známok života o 24,00 hod. takmer 50 minút bolo oživované a vzhľadom k tomu, že žalobkyňa 1/ nebola v uvedenom zdravotníckom zariadení na oddelení jedinou pacientkou a bolo treba vykonať úkony smerujúce k záznamom v zdravotnej dokumentácii, príprave odvozu dieťaťa s vyplnením formulárov na odsúhlasenú pitvu, postarať sa o žalobkyňu 1/ po pôrode ; lehota 3 hodiny od úmrtia dieťaťa v rámci ktorej sa žalobcovia 1/ a 2/ dozvedeli o jeho smrti a mali možnosť ho vidieť spĺňa vzhľadom na okolnosti kritérium bezodkladnosti.

34. Súd v konaní nemal preukázané, že by žalovaný vystavil žalobkyňu počas trvania pôrodu v čase hospitalizácie od 22,30 do 24,00 hod. (za 1,30 hod.) neetickému a nehumánnemu zaobchádzaniu, pokiaľ od nej požadoval aby sa premiestnila počas kontrakcií (behom bez zastavovania) na miesto kde majú uložené prístroje (sono) za účelom vykonania vyšetrenia a späť. Žalobkyňa 1/ žalovaný nebránil v tom, aby lekársku starostlivosť takéhoto druhu odmietla (odvolala informovaný súhlas), pokiaľ s ňou nesúhlasila. Súd sa nestotožňuje s tvrdeniami žalobkyne 1/, že žalovaný porušil svoje povinnosti tým, že nezmiernil utrpenie žalobkyne 1/ (nechal ju rodiť spontánne) a nie sekciou, pretože každý pôrod je spojený so značnou bolesťou a ani sekcia (cisársky rez), ktorého sa dožadovala, nie je bezbolestná ani bezriziková záležitosť, pretože ide o klasickú operáciu. Spontánny pôrod nemal za následok smrť dieťaťa, toto zomrelo z chorobných príčin a z týchto dôvodov mal súd za to, že k neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobkyne 1/ zo strany žalovaného nedošlo.

35. Žalobkyňa 1/ sa ďalej domáhala náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu neoprávneného zásahu do cti a ľudskej dôstojnosti, ktoré malo spočívať v jej označení za „ hysterickú“ a „citlivku“. Poháňali ju na vyšetrenie v kontrakciách za slovných komentárov, že na „ňu nemajú celý deň.. ... neručte tu, nie ste tu sama a pod.“

36. K neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby chránenej všeobecným osobnostným právom fyzickej osoby môže dôjsť ústne (rozširovaním difamačných správ), písomne (zaslaním

listu difamujúceho obsahu) alebo iným správaním (znevažujúcim obrazom, karikatúrou, difamujúcim posudkom, gestom, prípadne iným urážlivým správaním). Je bezvýznamné, akým spôsobom k neoprávnenému zásahu došlo, ale akým spôsobom alebo prostriedkom bol neoprávnený zásah vykonaný, pretože to má vplyv na určenie formy primeraného zadostučinenia. Neoprávnený zásah môže spočívať aj v pasívnom správaní (konkrétne napr. v nesplnení povinnosti uložených pôvodcovi zásahu zákonom, v dôsledku čoho utrpela česť, dôstojnosť, povest' a meno dotknutej osoby. Za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby chránenej všeobecným právom v rámci výkonu práva na slobodu prejavu nemožno považovať zásah, ku ktorému došlo v rámci výkonu práva kritiky len za predpokladu, že tento zásah, predstavuje kritiku právom prípustnú alebo kritiku oprávnenú. V prípade neoprávnenej kritiky je daná prednosť právu na ochranu osobnosti pred právom na slobodu prejavu. Právom prípustná (oprávnená kritika) predpokladá, že pri nej nie sú prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky a ďalej že je primeraná (zodpovedajúca) čo do obsahu, formy a miesta. Oprávnená kritika nevybočuje z rámca všeobecne rešpektovaných pravidiel slušnosti (použiteľné výrazy, spojenie, fabulácie) alebo nevybočuje z medzí nutných k dosiahnutiu sledovaného a zároveň spoločensky uznávaného (legitímneho účelu. Prípustná kritika nesleduje hanobenie, senzáciu, ohováranie, odsudzovanie, urážky a škandalizáciu určitej fyzickej osoby. Za vecnú kritiku možno považovať takú, ktorá vychádza z pravdivých vychádzajúcich predpokladov (premís) a ktorá z nich zároveň logicky vyvodzuje hodnotiace úsudky -závery a konkrétnou kritikou je kritika, pri ktorej potrebné vychádzajúce predpoklady tvoria konkrétne uvedené skutočnosti. V prípade zásahu do osobnosti fyzickej osoby, teda do jej cti a dôstojnosti spočívajúcej v skutkových tvrdeniach znevažujúcej povahy, nebude zaň pôvodca zásahu zodpovedať iba vtedy, ak preukáže, že tvrdenia sú pravdivé. Dôkaz pravdy je z povahy vecí vylúčený u kritiky, pretože kritika má vždy subjektívnu povahu.

37. Súd dospel k záveru, že v prípade žalobkyne 1/ nešlo vyššie uvedenými slovnými prejavmi zo strany pracovníkov žalovaného o neoprávnený zásah do jej osobnostných práv resp. ujmy na dôstojnosti a cti, ale iba o hodnotiacu vecnú kritiku, založenú na porovnávaní správania sa žalobkyne 1/ pri pôrode a intenzite vydávaných decibelov pri kontrakciách s inými pacientkami v obdobnej situácii. Uvedené slovné spojenia odznali v rámci zdravotníckeho zariadenia výlučne medzi ošetrojúcim personálom a žalobkyňou 1/ počas jej pôrodu a v konaní nebolo preukázané, že by toto konanie bolo objektívne spôsobilé dôstojnosť a česť žalobkyne 1/ u iných ľudí znížiť, pretože sa nedostalo na vedomie tretím osobám (v tomto smere leží povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno na žalobkyňu 1/). Preto súd žalobu ako nedôvodnú aj v tejto časti zamietol.

38. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Podľa § 257 C.s.p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

41. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením článku 2 ods. 1, 2 C.s.p. tak, aby rozhodnutie súdu predstavovalo súlad s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a bol zároveň naplnený princíp právnej istoty. Z nálezu Ústavného súdu SR III.ÚS 144/2010, z ktorého vyplýva, že: "nepriзнание nároku na náhradu trov konania môže viesť k odmietnutiu spravodlivosti a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods.1 Ústavy SR a čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd." Z nálezu ústavného súdu SR I.ÚS 263/2016 zo 17.8.2016 vyplýva: „Bolo by v rozpore s ochrannou funkciou civilného procesného práva, pokiaľ by civilný proces neumožňoval odstrániť zmenšenie majetkovej sféry účastníka spôsobené len tým, že bol nútený dôvodne hájiť svoje práva.“ Pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, než mu prizná súd na základe výsledkov dokazovania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné (rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté) a čo sprevádzajúce (nemajetková ujma). Nemožno opomenúť fakt, že strany zámerne výšku sporu nadhodnotia a súdna prax sa prikláňa k riešeniu, a to najmä s ohľadom na zastúpenie strany advokátom, že tento má poznať aspoň bežnú judikatúru v žalovanej veci. Preto s poukazom na výzvu súdu na späťvzatie žaloby (čl.120 spisu) pred prvým pojednávaním súd dospel k záveru, že v danom prípade nebolo možné postupovať ba ani uvažovať o využití moderačného práva podľa § 257 C.s.p. Súd upozornil vopred žalobcov 1/ a 2/ na zjavnú bezúspešnosť uplatnenia a bránenia práva a títo sa napriek výsledkom dokazovania v trestnej veci a 2 znaleckým posudkom, z ktorých vyplýva, že žalovaný za smrť ich dieťaťa nezodpovedá, rozhodli v konaní pokračovať. Preto

musia niesť zodpovednosť za výsledok sporu v podobe platenia trov konania procesne úspešnej strane a intervenientovi, ktorí dôvodne hájili svoje majetkové práva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.